Pisni sporazum o skupnih varnostnih ukrepih na skupnem delovišču

Na podlagi določil 39. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Uradni list RS, št. 43/11) in določil Zakona o varstvu pred požarom (ZVPoz UPB-1, Uradni list RS, št. 03/07 s spremembami) sklepata stranki:

naročnik del (v nadaljevanju naročnik):
NACIONALNI LABORATORIJ ZA ZDRAVJE OKOLJE IN HRANO (v nadaljevanju NLZOH),
Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor

in

izvajalce del (v nadaljevanju izvajalec):

PISNI SPORAZUM

o skupnih ukrepih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom ter varovanja okolja na skupnem delovišču (v nadaljevanju pisni sporazum) na vseh objektih NLZOH in za vsa opravila, ki se izvajajo na teh deloviščih.

1. člen

Ta sporazum je dokument, ki ga je potrebno skleniti ne glede na to, ali je za posamezno delovišče izdelan Varnostni načrt, Program varnostnih ukrepov ali katerekoli drug dokument, v katerem so opisani varnostni ukrepi. Velja za vse lokacije/objekte NLZOH na katerih se izvajajo dela.

S tem sporazumom se določajo skupni varnostni ukrepi, skupna organizacija izvajanja varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom, pravice in obveznosti delavcev izvajalcev (odgovorne osebe posameznih podjetij, vodij lokacij/oddelkov, skrbnikov delovne opreme, odgovorne osebe za koordinacijo, ki jim je naložena skrb za zagotovitev varnih delovnih pogojev ter kontrolo izvajanja varnostnih ukrepov in normativov na skupnih deloviščih NLZOH).

S podpisom tega sporazuma izvajalec izjavlja, da bo ravnal skladno z veljavnimi predpisi in bo upošteval tudi vse posebne nevarnosti in zahteve, ki so definirane v tem sporazumu. Delo bo organiziral tako, da bo poskrbljeno za varnost pri delu njegovih delavcev in ne bo ogroženo zdravje, varnost delavcev drugih izvajalcev ter ostalih obiskovalcev/uporabnikov objekta/zunanjega območja.

S tem sporazumom se na naročnika ne prenaša nikakršna dolžnost ali odgovornost izvajalca vezana na izvajanje siceršnjih ukrepov varnosti in zdravja pri delu, če ni s tem sporazumom specifično drugače določeno.

2. člen

Vsak udeleženec tega sporazuma je odgovoren za lastno organizacijo varnega dela na skupnem delovišču z upoštevanjem splošnih pravil NLZOH ves čas, ko dogovorjena dela trajajo, predvsem za izvajanje skupnih varnostnih ukrepov ter obveščanja ostalih udeležencev (odgovorne osebe naročnika, ostale izvajalce…) o nastalem tveganju, ki izhaja iz tehnologije dela.
Izvajalec mora svoje delavce poučiti o ukrepih za varno izvedbo del in o splošnih pravilih NLZOH.

3. člen

Vsak udeleženec je dolžan izvajati dela na način, s katerim ne ogroža svoje varnosti in varnosti drugih delavcev ter ostalih ljudi iz okolice.
Izvajalec je dolžan obveščati in seznanjati druge izvajalce del in koordinatorja naročnika o potrebi po izvedbi ukrepov za zagotavljanje varnosti drugih delavcev na skupnem delovišču.

4. člen

Naročnik določi kot **koordinatorja** (vodja lokacije/oddelka, skrbnik delovne opreme, vzdrževalec,…), ki zagotavlja usklajeno izvajanje ukrepov, določenih s tem pisnim sporazumom s koordinatorjem izvajalca.

(ime in priimek, koordinatorja naročnika)

Koordinator naročnika ima odgovornost in obveznost, da:

- Pred pričetkom del obvestiti strokovnega delavca, ki določi morebitne dodatne varnostne ukrepe, ki niso navedeni v tem Pisnem sporazumu glede na vrsto del, ki se bodo izvajala.
- Od odgovornih vodij izvajalcev (koordinatorja) zahteva, da pravočasno, pred začetkom posameznih del, medsebojno uskladijo ukrepe za varovanje vseh delavcev na skupnem delovišču. Opredeli varnostne ukrepe za odpravo tveganj v sodelovanju s strokovnim delavcem za varnost in zdravje pri delu ter varstvo pred požarom (v nadaljevanju strokovni delavec).
- Omogoči izvajalcu del funkcionalne površine za ureditev delovišča.
- Seznani izvajalca z internimi predpisi in varnostnimi ukrepi.
- Usklajuje skupne varnostne ukrepe med izvajalci na skupnem delovišču in nadzira izpolnjevanje dogovorjenih ukrepov.
- Skrbi za obveščanje koordinatorjev in strokovnega delavca, po potrebi tudi odgovorne osebe o aktivnostih na objektu, ki vplivajo na področje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom in varovanja okolja.
- Seznani delavce NLZOH na objektu o delih, ki se bodo izvajala in opozori na nevarnosti in varnostne ukrepe, ki jih je potrebno izvajati in spoštovati.
- V primeru nejasnosti/vprašanj, ki zadevajo področje varnosti in zdravja pri delu, ter varstva pred požarom pred in v času izvajanja del se posvetuje s strokovnim delavcem.
- Zahteva, da koordinator, ki je določen in pooblaščen s strani izvajalca, ustavi, prekine delo in odstrani delavca, če ne izpolnjujejo splošnih in posebej dogovorjenih varnostnih ukrepov in če bi bilo takšno ravnanje lahko nevarno za zdravje ali življenje delavcev na delovišču oziroma bi lahko povzročilo materialno škodo.
- O ponavljajočih se kršitvah obvesti strokovnega delavca izvajalca in naročnika.
- Pregleda dokumentacijo z izvajalcem, npr. delovno dokumentacijo o varnosti in zdravju pri delu (navodila za varno delo, potrdila o pregledu delovne opreme, elaborat varstva pri delu za posamezne projekte, projektno dokumentacijo, dnevnik del, pripadajoča navodila ipd.).
- Ukrepa v primeru nezgode v skladu z navodili NLZOH.
- Z lokalnimi gasilci organizira požarno stražo in pridobi OBR-PV-001 Dovolilnico za izvajanje vročih del).

5. člen

Občasni nadzor nad upoštevanjem ukrepov na delovišči lahko izvaja strokovni delavec naročnika in izvajalca.
Strokovni delavec naročnika in izvajalca sodelujeta pri določanju skupnih ukrepov na delovišču.

6. člen

Strokovni delavec naročnika ima sledeče naloge pred in med izvajanjem del:

- Po potrebi oziroma v primeru nejasnosti sodeluje pri seznanitvi izvajalca z internimi predpisi in varnostnimi ukrepi.
- Določi dodatne ukrepe, ki niso navedeni v tem pisnem sporazumu.
- Nudi strokovno pomoč koordinatorju naročnika in izvajalca ter vsem, ki so vključeni v proces, ki se izvaja in je predmet tega pisnega sporazuma.
- Sodeluje in po potrebi izvede nadzor del ob morebitni pritožbi, zahtevi koordinatorja in po lastni presoji glede na vrsto del in iz tega izhajajočih nevarnosti.
- Od izvajalca lahko zahteva in preveri ustreznost dokumentacije (usposobljenost, potrdila o pregledu delovne opreme, itd), če to vpliva na varnost izvedbe nalog.
- Sodeluje in svetuje pri podpisu obrazca (OBR-PV-001 Dovolilnica za izvajanje vročih del).
- Izvajalcu del prepove izvajanje nevarnih del, če zaradi neupoštevanja varnostnih ukrepov ogroža lastno varnost in oseb na objekt.
- Skrbi za dosledno izvajanje predpisanih ukrepov po določilih internih predpisov in posebnih navodil, ki se lahko predpišejo za posamezna nevarna dela.

7. člen

Izvajalec določi **koordinatorja (odgovorni vodja del, neposredni izvajalec…),** ki zagotavlja usklajeno izvajanje ukrepov, določenih s tem pisnim sporazumom s koordinatorjem naročnika.

(ime in priimek, koordinatorja izvajalca)

Koordinator izvajalca ima odgovornost in obveznost, da:

- Od koordinatorja naročnika pisno zahteva ureditev področja del za varno izvedbo del, (bodisi z vidika del na višini, biološkega ali kemijskega tveganja itd.). O tem se posvetuje s koordinatorjem in strokovnim delavcem naročnika.
- Zagotovi, da vsi delavci pred začetkom del na delovišču ali na območju NLZOH izpolnjujejo zahteve glede usposobljenosti s področja varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom in zdravstvenih pregledov glede na dela, ki jih bodo izvajali.
- Zagotovi, da je vsa uporabljana delovna oprema ustrezno pregledana v skladu z veljavno zakonodajo.
- Zagotovi, da so vsi delavci pred začetkom del na delovišču ali na območju NLZOH seznanjeni z aktualnimi ukrepi in navodili NLZOH.
- Zagotovi, da so delavci pred začetkom del poučeni o nevarnostih na delovnem mestu in seznanjeni z vsebino posameznega sporazuma ter upoštevajo navodila za varno delo.
- Usklajuje, izvaja in nadzira predpisane in dogovorjene ukrepe varnosti in zdravja pri delu na skupnem delovišču.
- Zagotovi in uredi razmere na delovišču v skladu s predpisi in da se le te izvaja v skladu z veljavno zakonodajo.
- V primeru hujših kršitev predpisov varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom ustavi delo, obvesti koordinatorja naročnika in poskrbi, da se nepravilnosti odpravijo v najkrajšem možnem času.
- V primeru neposredne nevarnosti za nezgodo, kršitev varnostnih ukrepov na delovišču in v primeru, ko delavci s svojim delom ogrožajo varnost drugih izvajalcev, takoj ustavi delo, obvesti koordinatorja, strokovnega delavca in odgovorno osebo (npr. poškodbe na električni inštalaciji, plinski napeljavi, …).
- Z območja NLZOH odstrani delavca, ki del noče izvajati v skladu s splošnimi in aktualnimi navodili ali je pod vplivom alkohola ali drugih prepovedanih psihoaktivnih substanc.
- Koordinatorju naročnika dostavi poimenski seznam delavcev izvajalca.
- V primeru nezgode ukrepa v skladu z navodili in obvesti koordinatorja naročnika.
- Poskrbi za pravilen/dogovorjen način ravnanja/odstranjevanja odpadkov.

- V prilogo 3 navede ukrepe, ki jih mora spoštovati in izvesti naročnik, da bo delo na skupnem delovišču varno potekalo.

8. člen

V primerih, ko se za izvedbo del določi tudi zunanji koordinator (nadzornik) v fazi izvajanja projekta. Zunanjega koordinatorja se določi v primerih gradbenih del itd.

(ime in priimek, koordinatorja - nadzornika)

Naloge koordinatorja (nadzornika) so:

- Izdela oziroma poskrbi za izdelavo varnostnega načrta.
- V fazi izvajanja projekta koordinator zlasti usklajuje izvajanje temeljnih načel varnosti in zdravja pri delu pri sprejemanju odločitev o tehničnih in/ali organizacijskih vidikih pri planiranju posameznih faz dela ter pri določanju rokov, ki so potrebni za varno dokončanje posameznih faz dela, ki se izvajajo hkrati in zaporedno.
- Usklajuje izvajanje ustreznih določb, da bi zagotovil, da delodajalci in samozaposlene osebe dosledno upoštevajo temeljna načela in da se ravnajo po varnostnem načrtu.
- Izdela ali zagotovi, da se izdela potrebna uskladitev varnostnega načrta in dokumentacije s spremembami na gradbišču.
- Zagotavlja sodelovanje in medsebojno obveščanje izvajalcev, ki bodisi hkrati ali eden za drugim delajo na gradbišču, s ciljem preprečevanja nezgod pri delu s poškodbo ali zdravstvenih okvar pri delu.
- Preverja in izvaja nadzor nad varnim izvajanjem delovnih postopkov in usklajuje načrtovane aktivnosti ter zagotavlja, da na gradbišče vstopajo le osebe, ki so na gradbišču zaposlene, in osebe, ki imajo dovoljenje za vstop na gradbišče.

9. člen

Odgovorni koordinatorji del so se po potrebi dolžni vsakodnevno pred pričetkom del dogovoriti o načinu varnega izvajanja in zavarovanja delovnih mest na skupnem delovišču. Poskrbeti morajo, da so z določili dogovora seznanjeni tudi vsi sodelujoči delavci in zaposleni v NLZOH.

Ukrepi in navodila za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom in varovanja okolja

10. člen

Vstop posameznika ali skupine delavcev odobri koordinator naročnika na podlagi seznama delavcev, ki ga odgovorna oseba izvajalca preda ob prvem prihodu na območje NLZOH oziroma ob podpisu pisnega sporazuma. Seznam delavcev ni potreben, če dela podpisnik pisnega sporazuma sam brez dodatnih delavcev.
Vstop izvajalca na območje delovišča brez dovoljenja je strogo prepovedan.
Izvajalca se vedno registrira in spremlja pri izvedbi del. Izvajalec sme stopiti na delovišče šele, ko prejme naročilnico in podpiše Pisni sporazum o skupnih varnostnih ukrepih na skupnem delovišču, ki se ga izroči ob izdani naročilnici oziroma najkasneje ob neposrednem sprejemu na lokaciji ter se podpiše OBR-PV-011 Dovolilnica za izvajanje vročih del (v primeru, da se bo izvajalo omenjena dela).

Delavci izvajalca so dolžni upoštevati varnostna navodila za gibanje oseb po podjetju in spoštovati sledeče zahteve:

- Po registraciji oziroma pri izvajanju del stopajo v objekte, v kolikor je le mogoče skozi stranka vrata in gredo po najkrajši poti do delovišča, da se s tem čim manj ogroža zaposlene in obiskovalce na objektu.
- V objektih in v okolici objektov NLZOH je strogo prepovedano kajenje v skladu s Požarnim redom.

- Požarna straža se v objektih NLZOH sme izvajati le z ustrezno usposobljenimi lokalnimi gasilci, ki to izkažejo s potrdilom.
- Ne zalagajo evakuacijskih poti, električnih omaric, gasilnikov in hidrantov.

Parkiranje vozil je prepovedano:
- na transportnih poteh,
- na intervencijskih poteh za gasilce in reševalce,
- na območjih energetskih naprav,
- na območju pretakanja nevarnih snovi.

11. člen

Koordinator izvajalcev mora skrbeti za opremljenost delavcev z osebno varovalno opremo (v nadaljevanju OVO) in za njeno dosledno, pravilno in namensko uporabo.
Če delavec pri svojem delu noče uporabljati OVO ali je ne uporablja namensko, ga mora odgovorna oseba odstraniti z delovišča.

V NLZOH je obvezna uporaba naslednje OVO:
- Varovalni čevlji (s kapico pri vseh delih, kjer obstaja nevarnost stisnjenja prstov na nogi, padca predmetov, obstaja nevarnost zdrsa) po standardu EN 20345.
- Varovalna očala (kjer obstaja nevarnost poškodb oči, npr. pri nevarnosti brizga kemikalije ali biološkega materiala, nevarnost odletavanja delcev, …) po standardu EN 166.
- Varovalna čelada (pri gradbenih delih in montažnih delih na višini, v globini, utesnjeni prostori, …) po standardu EN 397.
- Zaščitne rokavice po standardu EN 420, EN 421, EN 388, EN 511, EN 12477, EN 1149, EN 407, EN 374 – glede na vrsto tveganja pri delu.
- OVO za delo na višini (SIST EN 361, EN 355 in EN 36) z vso pripadajočo tehnično konstrukcijo (varnostni odri, dvižne ploščadi itd.), ki je potrebna za varno izvedbo del na višini/globini ter zaščitne ograje.
- Uporabljati vso tisto OVO,ki varuje pred izpostavljenimi dejavniki tveganja (kemični, biološki, fizikalni, …) v skladu z veljavno zakonodajo in Oceno tveganja oziroma zagotoviti vso drugo OVO, ki je potrebna za varno izvedbo del.

12. člen

Kot dela na višini se smatrajo vsa gradbena, montažna in vzdrževalna dela na odrih, podestih in gradbenih konstrukcijah višje od 1,0 m (oziroma v skladu z Oceno tveganja izvajalca), kjer delovno mesto ni zavarovano pred padcem z višine.

Izvajalec mora zagotoviti sledeče ukrepe varstva pri delu:
- Zaposleni morajo biti zdravstveno sposobni in usposobljeni za delo na višini oziroma za druga specifična dela v skladu z veljavno zakonodajo.
- Uporabljati ustrezno in pregledano delavno opremo in sredstva za delo (lestve).
- Območje dela na višini/globini mora biti zavarovano in označeno z varnostnimi znaki ter zaščitnimi ograjami.
- Strešne odprtine je potrebno zavarovati z lovilnimi mrežami pred padcem z višine.
- Orodje in oprema, ki jo uporabljajo za delo na višini mora biti zavarovana pred padcem v globino.
- Če izvajalec najame podizvajalca, ga mora seznaniti z določili tega pisnega sporazuma, o tem pisno obvesti koordinatorja naročnika ter poskrbi, da naročnik tudi s podizvajalcem podpiše pisni sporazum.

13. člen

Postopek **zakleni – označi** je namenjen preprečevanju nezgod pri delu, katerih vzrok so vzdrževanje, tehnične nastavitve, odpravljanje tehnoloških zastojev, …, zaradi sproščanja ali prenosa nezavarovane energije (električne, mehanske, pnevmatske, hidravlične, toplotne, kemične, …) in posega v nevarno območje stroja ali naprave, ki ni v skladu s tehnološkim postopkom.
Vsak izvajalec mora izvajati dela skladno s tem postopkom.

Postopek določa načine, kako preprečiti nepričakovane nevarne gibe delov stroja ali nepredvideni zagon stroja in sicer:

- Delovno opremo je potrebno pripraviti na zaustavitev. Izvajalec mora pri tem pridobiti Tehnična navodila za delovno opremo, poznati delovanje opreme, vrsto energij, mesta priklopa in dovoda energij, nevarnosti energij, ki poganjajo opremo in metode kontrole prisotnosti energij.
- Prekinitev dovoda virov energij. Izvajalec izključi glavno stikalo in zapre vse ventile za dovod medijev po cevnih inštalacijah. Vsi viri energij, ki poganjajo stroj morajo biti prekinjeni – energijsko izoliran stroj.
- Namestitev opozorilnih oznak. Po prekinitvi dovoda vseh energij, je potrebno glavna stikala in ventile cevnih inštalacij zakleniti in označiti z opozorilnimi oznakami.
- Kontrola shranjene energije. Vsak vir energije v sistemu delovanja delovne opreme mora biti sproščen (izpusti stisnjen zrak ali paro, ohladi vroče medije in dele stroja, sprosti napete vzmeti, podpri dvignjeno ali visečo opremo ali dela aparata, prezrači cevovode v katerih so bili nevarni mediji, izperi cevovode od nevarnih snovi, v spojke cevovodov namesti zaslonke, …).
- Preveriti, če so zaustavljeni gibajoči se deli delovne opreme.
- Ozemljiti ohišja delovne opreme . sprosti vse potencialne električne naboje.
- Po končanem delu se postopek **Zakleni – Označi** opravi v obratnem zaporedju dela.
- V primeru nasilne odstranitve opreme za zaklepanje je potrebno obvestiti koordinatorja in strokovnega delavca za varnost in zdravje pri delu.

14. člen

Izvajalec mora preveriti in upoštevati splošno veljavna pravila in standarde varstva pred požarom, ki zmanjšujejo tveganje za požar in eksplozijo, upoštevati Požarni red in posebne zahteve požarnega varstva:

- Na območju NLZOH velja stroga prepoved kajenja.
- Na območju NLZOH velja splošna prepoved vročih del in uporaba iskrečega orodja, razen v delavnicah oziroma prostorih, ki so tem delom prilagojena.
- Za izvajanje vročih del, uporabo odprtega ognja in iskrečega orodja mora izvajalec pridobiti Dovolilnico za izvajanje vročih del. Naročnik in izvajalec vročih del obvestita strokovnega delavca, da se bodo izvajali omenjeni postopki dela.
- Izvajalec mora zagotoviti požarno stražo oziroma, le to v skladu z dogovorom zagotovi naročnik za mesta, kjer se vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi proizvaja iskre in se dela izvajajo v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila. S tem dokumentom ga predhodno obvesti koordinator naročnika.
- Izvajalec s prevzemom dovolilnice za izvajanje vročih del prevzame odgovornost za vsestransko varnost med izvajanjem del.
- Dovoljenje velja za dan, ko je izdano oziroma do spremembe pogojev pod katerimi je izdano. Požarno stražo lahko opravljajo le lokalni gasilci z opravljenim izpitom.

  Splošna načela:
  - Koordinator naročnika mora biti obveščen o vseh delih z odprtim plamenom.
  - Zagotoviti je potrebno preventivne ukrepe varstva pred požarom in sicer pred, med in po izvajanju vročih del.
  - Potrebno je zavarovati gorljive nosilne konstrukcije in predelne stene ter odprtine v njih.

- Na delovišču morajo biti, v kolikor je potrebno, negorljive prevleke in pregrinjala za preprečitev širjenja isker. Širjenje isker se lahko prepreči tudi s prenosnimi negorljivimi stenami.
- Električne kable v bližini izvajanja vročih del se zavaruje z mokrimi prevlekami ali negorljivimi pregrinjali.
- Preprečiti prehod toplote v sosednje prostore preko cevi, ventilacijskih kanalov, …
- Prepričati, da je delovišče oskrbljeno z vsaj enim prenosnim gasilnim aparatom v oddaljenosti največ 10 m.
- Na območju izvajanja vročih del vršiti izmere koncentracije vnetljivih plinov in poskrbeti za prezračevanje.
- Če obstaja tveganje, da bi med izvajanjem vročih del zaradi vročine ali dima sprožil požarni alarm, izključi (vodja vzdrževalnih del) avtomatski javljalnik samo za tisti prostor, kjer se dela izvajajo. Izklop sistemov mora odobriti strokovni delavec.
- Upoštevati je potrebno navodila za rokovanje in uporabo plinov pod tlakom. (npr. acetilena, kisika, …).
- Izvajalec mora nemudoma obvestiti koordinatorja naročnika o vsaki spremembi, ki vpliva na varnost udeležencev na delovišču.

15. člen

Ukrepi in navodila za varstvo okolja:
V primeru, da izvajalec uporablja nevarne snovi (npr. eksplozivne, oksidativne, vnetljive, jedke, strupene, mutagene, rakotvorne, teratogene, dražljive ter zdravju škodljive snovi) je potrebno upoštevati naslednja navodila:

- Z nevarnimi snovmi je potrebno ravnati v skladu z navodili proizvajalca, ki so podana v varnostnem listu ter v navodilih na etiketah embalaže. Varnostne liste hraniti oziroma imeti v času dela na razpolago za vpogled na skupnem delovišču.
- Zaposleni morajo biti usposobljeni za varno delo z nevarnimi snovmi ter plini.
- Vse posode z nevarnimi snovmi morajo biti pravilno označene v skladu z Uredbo 1272/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi. V primeru razlitja nevarne snovi je potrebno uporabiti sredstva za vpijanje ter po potrebi (večje razlitje, ni možna sanacija, s predvidenim vplivom na okolje....) obvestiti center za obveščanje (112), koordinatorja naročnika in strokovnega delavca.
- Na delovišču je dovoljeno hraniti le količino nevarnih snovi, ki so potrebne za 8 urni delavnik oziroma tekoče delo.
- Skladiščenje nevarnih snovi na področju NLZOH je dovoljeno samo po predhodnem dogovoru in ureditvi skladišča s koordinatorjem naročnika.
- Uporaba nevarnih snovi ne smejo ogrožati zaposlenih/obiskovalcev na objektu.
- Nevarne odpadke (olja, topila, lepila, …) mora izvajalec zbirati ločeno ter jih odstraniti v skladu z veljavno zakonodajo. Skladiščenje odpadkov za čas dela v NLZOH je dovoljeno le po predhodnem dogovoru s koordinatorjem naročnika. Vse nastale odpadke je potrebno do zaključka del odstraniti iz objektov NLZOH.
- Za večje količine odpadkov mora izvajalec pripraviti kontejnerje in zbirati odpadke ter poskrbeti za njihovo odstranjevanje. Ta dogovor naj bo sklenjen že ob pripravi naročila zahtevka za delo.
- Prepovedano je zlivanje nevarnih snovi v kanalizacijo.
- Hrupna dela se izvajajo z vidika varovanja okolja (ljudi v okolici objektov) izključno podnevi oziroma ob naprej dogovorjenih urah.

16. člen

Vsako nezgodo pri delu je izvajalec dolžan javiti koordinatorju naročnika ter strokovnemu delavcu naročnika in izvajalca.
Ukrepi in navodila v primeru nezgode pri delu oziroma drugega nevarnega dogodka:

- Omogočiti varno posredovanje (odpraviti tveganja in vire nevarnosti),

- Nuditi prvo pomoč poškodovancu in nenadno obolelemu delavcu. Prvo pomoč so dolžni nuditi vsi zaposleni in usposobljeno osebje NLZOH. V kolikor situacija zahteva se za pomoč pokliče nujno medicinsko pomoč.
- Zavarovati kraj nezgode (v primeru težjih poškodb pri delu mora delovno mesto ostati nespremenjeno – zaradi raziskave nezgode s strani »inšpektorja za delo« in kriminalistov).
- O težjih poškodbah je koordinator izvajalca in naročnika dolžan poklicati državne organe (inšpektorat za delo).
- Izvajalci oziroma očividci morajo sodelovati pri rekonstrukciji in raziskavi nezgode.
- Za lažje poškodbe pri delu mora imeti izvajalec namensko opremo prve pomoči v skladu z veljavno zakonodajo.
- Vodja del mora o teh poškodbah voditi posebno evidenco.

Ukrepi v primeru požara:

- Izvajalec mora takoj pristopiti k izvajanju gašenja (manjši požari), če s tem ne ogroža sebe.
- O požaru obvestiti gasilce na št. 112, delavce in vse osebe, ki se nahajajo v objektu. Na št. 112 pokliče tudi, če se je avtomatsko ali ročno vključil požarni alarm.
- Rešiti vse, ki so v nevarnosti in pomagati pri evakuaciji iz objekta.
- Evakuira se na zbirnem mestu, kjer se podpiše na zapisnik evakuacije. Zbirna mesta so označena s predpisano tablo.

17. člen

V prilogi 2 so določeni ukrepi na delovišču, ki jih je potrebno dodatno izvajati za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.
Izvajalec lahko dela izvaja periodično za čas trajanja ponudbe oziroma pogodbe.

Obveznosti izvajalca

Obveznosti izvajalca preverjata koordinator naročnika/izvajalca in strokovni delavec naročnika/izvajalca.

18. člen

Izvajalec zagotavlja, da so delavci, ki bodo izvajali dela na območju naročnika:

- teoretično in praktično poučeni o varnosti pri delu,
- imajo opravljen zdravniški pregled in so sposobni opravljanja delovne naloge,
- poučeni o varstvu pred požarom in preventivnih ukrepih za zagotavljanje varstva pred požarom.

19. člen

Izvajalec zagotavlja, da je delovna oprema, ki jo delavci uporabljajo varna, redno servisirana in pregledana s strani pooblaščene inštitucije in so delavci usposobljeni za njeno varno uporabo.

20. člen

Izvajalec bo z rednim nadzorom skrbel, da bodo njegovi delavci upoštevali navodila in ukrepe, ki jih bo posredoval koordinator naročnika.
Delovno opremo in nevarne snovi bo izvajalec hranili le v prostorih, ki jih bo določil naročnik. Odpadke zbrane pri naročniku, bodo odlagali v posode oziroma na odlagališče, ki ga določi naročnik. V primeru, da pri naročniku nastajajo tudi posebni oziroma nevarni odpadki, se upoštevana dodatna navodila naročnika.

21. člen

Delavci izvajalca so dolžni upoštevati pravila varstva pred požarom, ki jih bo posredoval naročnik. Kajenje je v prostorih NLZOH strogo prepovedana.

Uporaba odprtega ognja oziroma orodja, ki povzroča iskre je na območju naročnika dovoljena zgolj ob prisotnosti požarne straže. Prepovedana je tudi uporaba grelnih teles ali svetil, ki bi zaradi visoke površinske temperature lahko povzročila požar in eksplozijo.
Ko delavci izvajalca zapuščajo prostore naročnika, so dolžni preveriti, če so izklopljene luči, grelna telesa, zaprte vodovodne pipe, izključen vsak element, ki bi lahko povzročil požar ali drugo materialno škodo.

Obveznosti naročnika

22. člen

Naročnik mora zagotoviti vse zakonsko predpisane pogoje, da bo delo izvajalca v prostorih oziroma na območju naročnika varno in sicer zagotovi:

- da so prostori, vhodi, prehodi, in stopnišča varni in ustrezno označeni,
- da so električne inštalacije in električna oprema brezhibne in periodično pregledane s strani pooblaščene osebe,
- da izvajalcu glede na obseg dela in število izvajalcev zagotoviti v okviru zmožnosti prostore za hrambo, vodenje delovne dokumentacije ter garderobne prostore, delovno opremo in čistilna sredstva,
- prostor za postavitev kontejnerjev, posod za zbiranje odpadkov,
- dostop do opreme za prvo pomoč,
- seznanitev izvajalca z vsebinami (navodilo za posameznike, ki v objektu občasno opravljajo storitve ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar, izvlečka požarnega reda, hišnim redom, požarno nevarnimi deli objekta ter opremo in energetskimi viri).

23. člen

Naročnik mora omogočiti in določiti mesta za dostop do električnih priključkov in virov vode, ki jih izvajalec potrebuje in zagotoviti, da so le-ti varni.

24. člen

Izvajalec s podpisom tega pisnega sporazuma potrjuje, da pozna specifiko del, da si je ogledal dostope do skupnega ali samostojnega delovišča/gradbišča in pozna potencialne nevarnosti na objektu, kjer bo opravljal delo.
Izvajalec s podpisom tega pisnega sporazuma potrjuje, da je bil seznanjen z internimi ukrepi, posledicami neupoštevanja navodil in ukrepov s tega področja, da je seznanjen z dejstvom, da je dolžan vse svoje delavce in podizvajalce poučiti o vseh internih varnostnih ukrepih na skupnem ali samostojnem delovišču/gradbišču ter o pravilih, ki veljajo pri naročniku in da se zagotoviti njihovo spoštovanje.

25. člen

Izvajalec ali naročnik, ki bi kršil določila tega dogovora v smislu, da bi zaradi neusklajenih varnostnih ukrepov oviralo varno delo drugega podjetja izvajalca ali naročnika in s tem povzročilo zastoje dela podjetja, je odgovoren za nastalo materialno škodo, povzročeno zaradi takega ravnanja.

26. člen

Vsaka stranka je dolžna sprejeti in podpisati pisni sporazum ob podpisu pogodbe o izvajanju del oziroma najkasneje pred začetkom del v prostorih ali na območju naročnika.

Kraj in datum: _____ Kraj in datum: _____

Izvajalec:
Odgovorna oseba (direktor/ica)

Naročnik:
Odgovorna oseba (direktor/ica)

Žig in podpis

Žig in podpis

Priloga 1 pisnega sporazuma o skupnih ukrepih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom ter varovanja okolja na skupnem delovišču.

Seznam delavcev izvajalca, ki bodo v Nacionalnem laboratoriju za zdravje, okolje in hrano, Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor ali na drugih lokacijah podjetja.

Zap.št.	Ime	Priimek

Ime in priimek koordinatorja izvajalca:_____
Podpis:_____
Datum:_____

Priloga 2 pisnega sporazuma o skupnih ukrepih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom ter varovanja okolja na skupnem delovišču.

Seznam dodatnih ukrepov, ki jih je potrebno upoštevati in izvajati na objektih NLZOH:

1. Nevarna mesta so označena z opozorilnimi znaki.
2. Ne odpirajte hladilnikov, zamrzovalnih omar/skrinj, drugih aparatov in omar brez prisotnosti osebe naročnika. V njih se nahaja nevaren mikrobiološki material ali nevarne snovi.
3. V času izvajanja del, poteka tudi delo na delovni opremi, ki ima bodisi premikajoče dele (nevarnost ujetja, udarca…), nevarnost električnega udara, nevarnost brizga, nevarnost opeklin ipd. V kolikor taka naprava predstavlja tveganje je potrebno obvestiti koordinatorja naročnika, da delo na delovni opremi ustavi oziroma jo ustrezno zavaruje.
4. V primeru, da je potrebno premikanje ali rokovanje z laboratorijskimi aparati, je to možno le ob prisotnosti osebe naročnika.
5. V laboratoriju je veliko steklovine, ki je izvajalec ne prestavlja sam, ampak to izvedejo zaposleni oziroma koordinatorja naročnika.
6. V pomivalnici in ob vhodu (ob deževnih dneh) so spolzka tla. Potrebna označitev takih mest z opozorilnimi tablami.
7. V primeru uporabe aparatov, ki povzročajo prekoračen ali moteč nivo hrupa naj se le ta uporablja v času, ki se ga določi skupaj s koordinatorjem naročnika.
8. Na objektu je naravna in umetna razsvetljava, ki ustreza pogojem dela v NLZOH. V kolikor razsvetljava ne bi bila zadostna, je potrebno urediti dodatno umetno razsvetljavo.
9. Ne vstopajte v prostore, kjer gorijo UV luči, ki so namenjene sterilizaciji prostora.
10. Ne dotikajte se delovnih pultov v laboratorijih med delovnim časom naročnika. Delovni pulti v laboratoriju veljajo kot potencialno okuženi z mikrobiološkim materialom. V mikrobiološkem (medicinskem) laboratoriju so nameščena razkužila za roke.
11. V laboratorijih se uporablja in izvaja delo z nevarnimi snovmi, zaradi tega se lahko pojavi tveganje za vdihovanja hlapov, politja itd), prisotno zemeljskega in tehničnih plinov….,
12. Če v laboratoriju karkoli razbijete, ne pospravljajte sami. Pokličite koordinatorja naročnika oziroma delavca v laboratoriju!
13. Na objektih je po plinskem cevovodu oziroma preko UPN napeljan zemeljski plin do plinskih trošil v posameznem prostoru.
14. Na lokacijah se uporablja tehnične pline (tudi eksplozivne). Jeklenke se nahajajo v plinski postaji, v laboratoriju…
15. Lokacija elektro omaric je razvidna iz evakuacijskega načrta, ki so izobešeni na objektu.
16. Omarica za prvo pomoč je nameščena na vseh oddelkih in je vidno označena. V primeru, da potrebujete prvo pomoč pokličite na št. navedeno na priloženi nalepki na omarici.
17. V primeru uporabe ročnih viličarjev se predhodno opozori koordinatorja naročnika, da ustrezno organizira delo.
18. V prostorih NLZOH je strogo prepovedana uporaba odprtega ognja in orodja, ki proizvaja iskre. Ta dela se lahko izvajajo po predhodni ureditvi požarne straže.
19. Na celotnem območju NLZOH je prepovedano kajenje.
20. Požarno nevarni deli objekta so skladišča in omare za kemikalije ter odpadke (označene z znaki za nevarnost).
21. V primeru požara, ni dovoljena uporaba dvigal.
22. V primeru evakuacije so se dolžni evakuirati tudi delavci izvajalca.
23. Na prisotnost požara na objektu opozori sirena, neprekinjeno zvonjenje zvonca ali vzklili: Požar, Požar!«
24. V primeru povzročene nevarnosti, ki bi ogrožala varnost oseb na objektu, se sproži ročni javljalnik oziroma se z glasnimi vzkliki opozori na nevarnost.

25. Prepovedano zalaganje evakuacijskih poti, elektro omaric, sistemov aktivne požarne zaščite, hidrantov in gasilnikov.
26. Sprotno odstranjevanje oziroma zagotavljanje odvoza odpadne embalaže ter ostalih odpadkov, ki nastajajo pri izvajanju del. Odlaganje odpadne embalaže ter ostalih odpadkov v prostorih NLZOH ni dovoljeno.
27. Potrebno je zavarovanje mej delovišča in označevanje oziroma nameščanje ustreznih opozorilnih znakov ter preprečevanje dostopa nepooblaščenim osebam na delovišče.
28. Zadrževanje in gibanje delavcev izvajalca je strogo omejeno samo na prostor, kjer se izvajajo vsa dogovorjena dela.
29. Odtujevanje orodja, izdelkov ali kakršnih koli drugih predmetov v lasti naročnika je strogo prepovedano;
30. Delovno opremo naročnika je delavcem izvajalca dovoljeno uporabljati samo z dovoljenjem naročnika in če so delavci za uporabo le-te predpisano usposobljeni in zdravstveno sposobni.
31. Dosledno upoštevati P-001-SN-PV-001 Navodila za posameznike, ki v objektu občasno opravljajo storitev ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar (izobešeno na vidnem mestu ob vhodu).
32. Ni dovoljeno menjati vgrajenih varovalk z varovalkami druge jakosti.
33. Drugi ukrepi:

Ime in priimek koordinatorja izvajalca: Ime in priimek koordinatorja naročnika:
Podpis:_____ Podpis:_____
Datum:_____ Datum:_____

Priloga 3 pisnega sporazuma o skupnih ukrepih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom ter varovanja okolja na skupnem delovišču.

Seznam dodatnih ukrepov, ki jih določi izvajalec:

Ime in priimek koordinatorja izvajalca:
Podpis:_____
Datum:_____

Ime in priimek koordinatorja naročnika:
Podpis:_____
Datum:_____